

34 28.

10. G.L. - Gazeta Ludowa.

11. Ryszard - Stanisław Jędrzejewski, jeden z wybitniejszych członków PPS, wchodził w skład CKR w 1907r.

Nr. 20.

List do Jędrzejewskiego z 15 sierpnia 1903r. na jednym arkusiku papieru listowego małego formatu 17,3 x 11,5 cm.

26



(15.VIII 03)

Kochany Bolku! Oto są moje notatki co do artykułu o bezpartyjności<sup>1.</sup>, który to artykuł chciałbym bardzo widzieć w Przedświcie. Parę słów co do jego wpływu. Jestem przekonany, że taki artykuł jako mający do czynienia z realnymi stosunkami w partii wywrze wielkie wrażenie, będzie sporo gniewu i kwasu, ale to głupstwo. Przypomnij sobie etapy, które niegdyś wycinano i wyklinano, a potem stały się one czemś (przekreślone) stałym wkładem w umysłowości ludzi partyjnych. Musimy koniecznie zacząć oddziaływać na szersze stronnictwa, żeby je przygotować do porządniejszej akcji i partyjności.

Co do sposobu pisania to dodałbym, że trzeba dać dużo faktów odpowiednich z życia socjalizmu europejskiego, to na ludzi działać robić nawet bezstronność w ten sposób, że uznawać i dobre strony tego, co się krytykuje, jest to sposób który u nas strasznie popłaca i wykupuje nawet<sup>+</sup> ostrość formy w innych miejscach. Oprócz tego dobrze byłoby dodać trochę sentymentu w kilku miejscach, wyrazów szacunku dla pracy niebezpiecznej, ofiarności i t.d., to (przekreślone) słowem to, co wzrusza. Na naszych ~~sz~~ sentymentalistów to pięknie robi i usposabia ich dobrze względem całości. Gdybyś to napisał w przeciągu dajmy na to miesiąca, to przyslij mi to tutaj, ja trochę przejrzę, bo się obawiam nieco, że będziesz bezstał. Na resztę listu odpiszę wkrótce.

Teraz pracuję nad felietonami do "Naprzodu" pod tytułem "Polska rewolucyjna pod caratem"<sup>2.</sup> Maje mi za to dać monety, a ta mi ~~potrzebna~~ potrzebna do życia. W końcu sierpnia zacznie to wychodzić. Jestem więc teraz bardzo zajęty. Prosiłbym Władka<sup>3.</sup> by mi przysłał jako materiał do tej roboty cokolwiek ze swych wspomnień. Teraz (przekreślone) Zaczę od "bibuły", więc chciałbym mieć jakieś jego wspomnienia co do tego, na przykład jak działała bibuła na robotnika, opis jakiegokolwiek składu robotniczego, jak się bibuła rozpowszechnia, opis również jakiegoś fakoiku z tej sfery, wogóle wszystkie kawałki i anekdotki byłyby dla mnie okropnie pożądane. Bardzo bym go o to prosił i to jaknajprędzej, bo "bibułę"



muszę skończyć w tym miesiącu koniecznie, dalej przejdę do działu "nielegalny",  
poprzedzę go zresztą rozdziałem "drukarnia i Robotnik", więc wszystko, co się  
tyczy tego działu możeby Władek sobie przypomnieć i ponotować dla mnie.

Antoniaszek nie będzie mógł zjechać do was, bo money ma mało i jedzie pod  
opiekę Anielewskiego, który już zamówił bilety przez Hamburg omijając Londyn.  
Zresztą jeszcze będę namawiał. 4.

Co do ~~Saula~~ <sup>Saula</sup> 5, o którym pisze Władek 6, to ja osobiście byłbym trochę contra,  
wolę Bergeraca na tę posadę. <sup>Saul</sup> 7 jeszcze zacznie warcholić, a Bergerac zawsze  
będzie nasz i contra Jan jest nastrojony. Napiszcie więc do Jana, że ~~Saul~~ <sup>Saul</sup> 8 już  
się wybierał i cofnął, wyrażcie to przypuszczenie, że może się zląkł, że więc  
może lepiej wziąć Bergera 8, który gotów każdej chwili jechać, trzeba mu tylko  
wysłać trochę pieniędzy na drogę tutaj.

No to tyle, buzi

Ziuk

Przyslijcie mi adres Wojtka, zapomniałem go, xx a chce ~~xx~~ napisać do niego  
z powinszowaniem oraz tak dla utrzymania dobrych stosunków.

Przypisy.

1. Patrz koniec listu Nr. 17.
2. Felietony te, będące pierwszą częścią zamierzonej większej pracy p.t.  
"Walka rewolucyjna w zaborze rosyjskim. Fakty i wrażenia z ostatnich lat  
dziesięciu", były drukowane w krakowskim "Naprzodzie" od 28 sierpnia do  
5 grudnia 1903r. Były one podane bezimiennie, dopiero ostatni miał nazwisko  
Piłsudskiego. Jako zaliczkę autor otrzymał 50 reńskich (20 dol.) z czego  
"grubo" się cieszył. Było to pierwsze honorarium autorskie Piłsudskiego.  
Potem felietony te wyszły jako oddzielny tom p.t. "Bibuła".
3. Władek - A. Malinowski, patrz przypis 8 do listu Nr. 1.



4. Antoniaszek - patrz list Nr. 18.
5. Saul Degenfisz, stolarz w Warszawie, członek partii w robocie żydowskiej PPS, niezwykle utalentowany mówca, od 1899r. przebywał zagranicą.
6. Bergerac - Tomasz Całko (Kacper, Bergerac), jeden z czołowych członków PPS.
7. Jan - Feliks Sachs, patrz przypis 7 do listu Nr. 17.
8. Berger Bolesław (ps. Waclaw) późniejszy członek bojówki PPS.
9. Wojtek - Stanisław Wojciechowski, patrz przypis 17 do listu Nr. 1.

Nr. 21.

List do Londynu z 20 sierpnia 1903r. na trzech stronach papieru listowego małego formatu 17,5 x 10,8 cm.